

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ:210-8259140-1-FAX: 210-8259235

ΚΙΝ:6977506705

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Επί του υποβληθέντος στην Ε.Δ.Ε.Υ.Α. ερωτήματος της Δ.Ε.Υ.Α. με αριθμ. πρωτ. εις. 1822/26-05-2017 :

ΘΕΜΑ: «Μέχρι τότε η Δ.Ε.Υ.Α. είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει το ειδικό τέλος 80% του ά. 11 του Ν. 1069/1980 στους λογαριασμούς ύδρευσης;»

κατά τη γνώμη μου προσήκει η εξής απάντηση:

Νομοθετικό πλαίσιο

Η διάταξη του άρθρου 1 παρ. 3 του ν. 1069/1980 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει έχει ως εξής : *«Η σύστασις εκάστης επιχειρήσεως ενεργείται δι' αποφάσεως των οικείων Δημοτικών ή Κοινοτικών Συμβουλίων, δι' ής θα ορίζεται η επωνυμία, έδρα, οι δικαιολογούντες την σύστασιν αυτής λόγοι, τα παραχωρούμενα εις αυτήν περιουσιακά στοιχεία, ο τρόπος εκμεταλλεύσεως των έργων ή υπηρεσιών και τα εξ αυτών έσοδα, ως και η περιοχή της*

επιχειρήσεως Η απόφαση για σύσταση της επιχείρησης ή μετατροπής συνδέσμου σε επιχείρηση εγκρίνεται με πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως»

Περαιτέρω, στη διάταξη του άρθρου 9 του ως άνω νόμου ορίζεται ότι:

«1. Η επιχείρησις άμα τη συστάσει της υποκαθίσταται αυτοδικαίως και άνευ ετέρας διατυπώσεως εις άπαντα εν γένει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμμετεχόντων εις ταύτην Δήμων και Κοινοτήτων ή του Συνδέσμου και των παρ' αυτοίς οργανισμών υδρεύσεως- αποχετεύσεως, τας αναφερομένας εις την ύδρευσιν και αποχέτευσιν. 2. Αι εκκρεμείς δίκαι συνεχίζονται υπό και κατά της επιχειρήσεως άνευ άλλης διατυπώσεως, μη επερχομένης εκ της ως άνω διαδοχής βιαίας διακοπής τούτων...4. Από της συστάσεως της επιχειρήσεως οι συμμετέχοντες εις την επιχείρησιν Δήμοι και Κοινότητες, ως και Σύνδεσμοι στερούνται του δικαιώματος επιβολής τελών και δικαιωμάτων υδρεύσεως και αποχετεύσεως».

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 του ν.1069/1980: «Πόροι της επιχείρησης» «1. Πόροι της Επιχειρήσεως είναι: **α. Το ειδικόν τέλος δια την μελέτην και κατασκευήν έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως β. ...**»

Τέλος στο άρθρο 11 του ν.1069/1980 «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Υδρεύσεως και Αποχετεύσεως» ορίζεται ότι: «1. **Επιβάλλεται** υπέρ των κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου συσταθησομένων επιχειρήσεων, προς τον σκοπόν μελέτης, κατασκευής ή επεκτάσεως έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως **και δια μίαν δεκαετίαν από τής 1ης Ιανουαρίου του επομένου της συστάσεώς των έτους πρόσθετον ειδικόν τέλος υπολογιζόμενον εις ποσοστόν 80% επί της αξίας του καταναλισκομένου ύδατος, το αυτό τέλος επιβάλλεται και εν περιπτώσει επεκτάσεως της Επιχειρήσεως.**

Τούτο αναφέρεται και στο ως άνω Π.Δ. περί συστάσεως της Δ.Ε.Υ.Α.

Κατά το ά. 43 παρ.3 του Ν.2065/1992 (Α 113): **«Παρατείνεται για μια δεκαετία από την κατά περίπτωση λήξη του ο χρόνος επιβολής του προσθέτου ειδικού τέλους, που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν.1069/1980 (ΦΕΚ 191 Α)».**

Κατά το άρθρο 26 παρ.3 του Ν.3013/2002(ΦΕΚ Α`102/1.5.2002): **«Παρατείνεται για μία δεκαετία από την, κατά περίπτωση, λήξη του ο χρόνος επιβολής του πρόσθετου ειδικού τέλους 80% υπέρ των Δ.Ε.Υ.Α., που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 11 του ν. 1069/1980 (ΦΕΚ 191 Α`）」.**

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 790/1986 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. η φύση του ειδικού τέλους νέων κατασκευών είναι **αμιγώς φορολογική**. Τούτο διότι «... επιβάλλεται στους ιδιοκτήτες των ακινήτων και τους καταναλωτές των υπηρεσιών υδρεύσεως χωρίς να υφίσταται κάποια υποτυπώδης ή έστω χαλαρά αναλογία μεταξύ των δαπανών μελέτης, κατασκευής, ανακατασκευής ή επεκτάσεως των έργων υδρεύσεως και του ύψους των επιβαλλομένων τελών, τα οποία ούτε και χρονικώς συνδέονται ή εξαρτώνται με την έναρξη ή αποπεράτωση αυτών των μελετών και έργων».

Περαιτέρω, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν.3013/2002: **«το εν λόγω τέλος αποτελεί ένα σημαντικό έσοδο για τις Δ.Ε.Υ.Α. δεδομένου ότι πολλές από αυτές για την εκτέλεση έργων έχουν συνάψει δάνεια, τα οποία οφείλουν να εξοφλήσουν. Εξαιτίας αυτού κρίθηκε αναγκαίο το τέλος να συνεχίσει να υφίσταται και μετά την πάροδο της δεκαετίας από τη σύσταση της επιχείρησης. Για το σκοπό αυτόν έγινε νέα νομοθετική ρύθμιση: Συγκεκριμένα, με το ά. 43 παρ.3 ν.2065/1992 παρατείνεται για μια δεκαετία από την κατά περίπτωση λήξη του ο χρόνος επιβολής του πρόσθετου ειδικού τέλους που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 11 ν.1069/1980.**

Όπως προκύπτει από τα προαναφερθέντα για τις Δ.Ε.Υ.Α. που ιδρύθηκαν το 1980 εξέπνευσε και η δεύτερη δεκαετία επιβολής του τέλους και συνεπώς δεν νομιμοποιούνται πλέον να το εισπράττουν. Προκειμένου να μη χαθεί αυτή η σημαντική πηγή εσόδων, τα οποία είναι αναγκαία για την κατασκευή έργων και επεκτάσεων και την αποπληρωμή δανείων η Ένωση Δ.Ε.Υ.Α. εζήτησε και αυτή να υπάρξει νομοθετική ρύθμιση ώστε η επιβολή του τέλους να παραταθεί εκ νέου».

Ενόψει των ανωτέρω συνάγονται τα ακόλουθα:

Ως προς το πρώτο ερώτημα:

Η πρώτη δεκαετία κατά τη διάρκεια της οποίας επιβάλλεται το πρόσθετο ειδικό τέλος (της παρ. 1 του άρ. 11 του ν. 1069/1980) από τις δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης και αποχέτευσης εκκινεί, σύμφωνα με γραμματική ερμηνεία του σχετικού άρθρου του ανωτέρω νόμου, από την 1^η Ιανουαρίου του επομένου της συστάσεώς τους έτους.

Εν προκειμένω, με το υπ' αριθμ. 98/31-3-1995 (ΦΕΚ 61 Α') Π.Δ. συστάθηκε Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου με την επωνυμία «Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Νομού Κυκλάδων» με έδρα τον Δήμο ...

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 790/1986 γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. η φύση του ειδικού τέλους νέων κατασκευών είναι αμιγώς φορολογική. Τούτο διότι «... επιβάλλεται στους ιδιοκτήτες των ακινήτων και τους καταναλωτές των υπηρεσιών υδρεύσεως χωρίς να υφίσταται κάποια υποτυπώδης ή έστω χαλαρά αναλογία μεταξύ των δαπανών μελέτης, κατασκευής, ανακατασκευής ή επεκτάσεως των έργων υδρεύσεως και του ύψους των επιβαλλομένων τελών, τα οποία ούτε και χρονικώς συνδέονται ή εξαρτώνται με την έναρξη ή αποπεράτωση αυτών των μελετών και έργων».

Περαιτέρω, από την αιτιολογική έκθεση του ν. 3013/2002 προκύπτει αναμφίβολα ότι όλες ανεξαιρέτως οι δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης αποχέτευσης οφείλουν να εισπράττουν το κρίσιμο τέλος για μια ακόμα δεκαετία, ανεξαρτήτως αν έχουν όλες συνάψει δάνεια τα οποία δεν έχουν ακόμα αποπληρώσει, ανεξαρτήτως αν έχουν όλες ολοκληρώσει την κατασκευή υδρευτικών έργων ή όχι.

Εξ όσων προετέθησαν προκύπτει σαφώς ότι οι κατά τύπους Δ.Ε.Υ.Α. δικαιούνται αλλά και υποχρεούνται να επιβάλουν το ειδικό τέλος το οποίο προβλέπεται στη διάταξη του ά. 11 Ν.1069/1980 για το προβλεπόμενο από το νόμο χρονικό διάστημα αρχής γενομένης από την 1^η Ιανουαρίου του επομένου της συστάσεώς τους έτους, μη δυνάμενες μάλιστα να μεταβάλλουν το ποσοστό του 80% επί αξίας της πραγματικής κατανάλωσης ύδατος (Εγκ ΥΠΕΣ 16/19.08.2010), το οποίο προβλέπεται ευθέως στο νόμο (σχετικά με την υποχρεωτικότητα επιβολής του ειδικού τέλους του ά. 11 Ν. 1069/1980 βλ. την από 26.11.2014 γνωμοδότησή μου επί ερωτήματος της Δ.Ε.Υ.Α. με αρ.πρωτ. Ε.Δ.Ε.Υ.Α. 2113/25.11.2014, την από 24.10.2013 γνωμοδότησή μου επί του υπ' αριθμ. πρωτ. Ε.Δ.Ε.Υ.Α. 1987/08.10.2013 ερωτήματος της Δ.Ε.Υ.Α. ...).

Επομένως, εφόσον η Δ.Ε.Υ.Α. οφείλει να εισπράττει το ειδικό αυτό τέλος επί μία δεκαετία από την 1^η Ιανουαρίου του επομένου της συστάσεώς της έτους, ήτοι από την 1.1.1996 έως την 31.12.2005 με παράταση του χρονικού διαστήματος είσπραξης του ειδικού τέλους για μία ακόμη δεκαετία σύμφωνα με τον Ν. 3013/2002, ήτοι έως και την 31.12.2015, συνεπάγεται ότι έχει λήξει το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ήταν υποχρεωμένη η Δ.Ε.Υ.Α. να επιβάλλει το ειδικό τέλος 80% του ά. 11 του Ν.1069/1980 και να το εισπράττει.

Σημειωτέον είναι ότι, σύμφωνα με το ά. 6 του σχεδίου νόμου που δεν έχει ψηφιστεί ακόμη και επίκειται να ψηφιστεί στη Βουλή αναφέρεται ότι: «Στο

άρθρο 11 του ν.1069/1980 (Α' 191) προστίθενται παρ. 3, 4 και 5 ως εξής: «3. Επιχειρήσεις του παρόντος νόμου, κατόπιν λήψης απόφασης του Διοικητικού τους Συμβουλίου, η οποία υποβάλλεται σε υποχρεωτικό έλεγχο νομιμότητας στην αρχή που τις εποπτεύει, **δύνανται να αναστείλουν την επιβολή του τέλους του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν υφίστανται πλέον οικονομικές υποχρεώσεις, που να σχετίζονται με τους σκοπούς για τους οποίους επιβάλλεται και για την εκπλήρωση των οποίων χρησιμοποιείται το εν λόγω έσοδο ή να ορίσουν ποσοστό μικρότερο του 80% επί της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος. Σε περίπτωση κατά την οποία εκλείψει η ανωτέρω προϋπόθεση, η αναστολή επιβολής αίρεται υποχρεωτικά, κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου. Ο χρόνος αναστολής επιβολής του τέλους προσμετράται στο συνολικό χρόνο επιβολής του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1. 4. Τα έσοδα από το τέλος του παρόντος άρθρου αποτελούν επιχορηγήσεις παγίων επενδύσεων των Δ.Ε.Υ.Α. (...)**».

Αθήνα, 19/6/2017

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος

Πάνος Ζυγούρης